

Sygn. akt IV CSK 129/17

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa A.M.K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 października 2017 r.,
na skutek dwóch skarg kasacyjnych: powoda i strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 września 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił powództwo M.K. o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa kwoty 348 478,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2010 r. tytułem pozostałej części wynagrodzenia za wykonanie robót związanych z budową kanalizacji sanitarnej we wsi S.. Dochodzoną kwotę pozwany potrącił jako ustalone przez niego kary umowne.

Zaskarżonym wyrokiem Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, iż zasądził od Skarbu Państwa - Wojewody (...) na rzecz A.M.K. kwotę 180.486,80 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2010 r., w pozostałym zakresie powództwo oddalił, w pozostałej części oddalił apelację oraz orzekł o kosztach postępowania.

Powód w skardze kasacyjnej powołał podstawę naruszenia prawa procesowego art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadności skargi upatrywał w niezrealizowaniu przez Sąd drugiej instancji w pełni funkcji rozpoznawczej i kontrolnej poprzez odmowę przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych z zakresu geologii oraz z zakresu budowy sieci i instalacji sanitarnych.

Pozwany w skardze kasacyjnej powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zagadnienie prawne sformułował w formie pytania, czy dłużnik który nie ponosi winy w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy rezultatu, z powodu okoliczności występujących w dniu wymagalności zobowiązania, ma obowiązek również wykazania dochowania należytej staranności w wykonywaniu obowiązków zmierzających do spełnienia świadczenia przed terminem jego wymagalności i przed zaistnieniem okoliczności usprawiedliwiających opóźnienie. Oczywiście zasadności skargi upatrywał natomiast w naruszeniu przez sąd art. 365 § 1 k.p.c., z uwagi na to, że postępowanie prowadzone przez Sąd Okręgowy w B. w sprawie I C (...) zostało zakończone, prawomocnym już wyrokiem z dnia 21 czerwca 2011 r., którym zostało oddalone powództwo powoda o podwyższenie wynagrodzenia. W tym postępowaniu rozważana była także kwestia zwłoki w wykonaniu zleconych powodowi robót.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa

i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagało przedstawienia tego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest istotne, nowe, poważne i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Istotność tego zagadnienia wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub w precedensowym charakterze dla rozstrzygnięcia innych spraw. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego o znaczeniu uniwersalnym, musi mieć jednocześnie także znaczenie dla sposobu rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało. Przedstawione przez pozwanego wątpliwości pozbawione są cech zezwalających na uznanie ich za zagadnienie prawne istotne, nowe i mające abstrakcyjny charakter, w przyjętym rozumieniu. Odnosi się ono do ustalenia rozkładu ciężaru dowodu dotyczącego wykazania czy dłużnik dochował należytej staranności w wykonaniu zobowiązania do czasu zaistnienia okoliczności usprawiedliwiających opóźnienie. Problematyka

opóźnienia i zwłoki w wykonaniu zobowiązania przez dłużnika była przedmiotem licznych wypowiedzi na gruncie przepisów także powołanych w uzasadnieniu wniosku. Istotą natomiast wątpliwości skarżącego jest zastosowanie tych przepisów do okoliczności faktycznych ustalonych w sprawie, co wiąże się z procesem zastosowania prawa, a nie jego wykładni. Dokonanie zatem subsumpcji przepisu prawa do stanu faktycznego sprawy nie wypełnia przesłanki wyłonienia się istotnego i nowego zagadnienia prawnego, a zmierza do poddania kontroli prawidłowości dokonania tego w zaskarżonym rozstrzygnięciu. Nie było podstaw do uznania, że rzeczywiście zachodzi powołana przez skarżącego przesłanka przedsądu.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, objęta art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga wykazania przez skarżącego, że zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznych od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych dociekań. Naruszenie prawa powinno mieć charakter szczególny i kwalifikowany (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Analiza uzasadnienia wniosku powoda w kontekście podstaw skargi i motywów zaskarżonego wyroku nie pozwala na stwierdzenie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Powód nie przedstawił przekonywującego wyводу prawnego o zaistnieniu takiego stanu rzeczy w odniesieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego, w którego uzasadnieniu rozważone zostały także wszystkie kwestie związane z postępowaniem dowodowym w okolicznościach rozpatrywanego sporu. Wskazanych wymagań nie spełnia również wniosek pozwanego, który oparty został na założeniu o prejudycjalnym wpływie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 czerwca 2011 r. Teza skarżącego nie uwzględnia w miarodajnym zakresie wykładni art. 365 § 1 k.p.c. oraz zakresu kognicji sądu w obu sprawach. Nie wykazał skarżący, że doszło do naruszenia przez Sąd Apelacyjny i to w rażącym stopniu przepisu art. 365 § 1 k.p.c. Kwestionowane orzeczenie nie stanowi wyniku wykładni przepisów oczywiście sprzecznej

z jednolitą i ugruntowaną ich interpretacją w orzecznictwie i nauce prawa, czy na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

W postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym nie doszło do nieważności, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.

aj